

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:	Előfizetési árak:	Kiadóhivatal:
Vármegye-utca 983. szám. H. v. a lap sz. nem részét illető közlemények küldendőek. — Kéziratok vissza nem adatnak. BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.	Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. — Egyes szám 3 kr. MEGJELEN HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.	Belicey-utca 11. szám, (saját ház), hova az előfizetés pénzek intézendők. — Hirdetéseket jutányos áron elfogad BÉLYEGDÍ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

Kossuth Lajos †.

A magyar nemzet eltemette nagy halottját. A mi halandó volt benne és mulandó, visszaadott az anyaföld hideg méhének, halhatatlan lelke azonban, nem muló tüzzelleme átment népének lelkébe, szellemébe és most Magyarország lelke, Magyarország szelleme az

Sirja körül összpontosulni fog mindaz, a mi ez ország fiát egyesíti: lángoló, soha ki nem alvó lelkesedés minden nemesért, jó t, szépet, szabadság, egyenlőség-, testvériségért, világság-, haladás és műveltségért.

A sirhalomból, amely Kossuth utolsó nyughelye fölött emelkedik, virágok fognak kinőni virágok tövisek nélkül, és illatuk betölti a hazának egész légkörét, a szellemek lángolnak tőle, a szíveket szeretettel tölti el. Mily szépen és magasztosan, mely megindítóan és fölemelően szólt a nagy halott elsőszülött fia, mikor drága halottjával hazai földre lépett: szeretet volt az első szava. „Szünjék meg ravatala körül minden pártoskodás. Legyen a magyar hazá olyan, mint az ég, melybe dícsőült atyám költözött: a szeretet hazája.”

A szív, melyből ily érzés fakad, Kossuth szívéből való szív és a szó, melybe ez az érzés öltözött, valóban a magyar Demosthenes drága kincséből van véve. Kossuth Ferenc, mint a legvalódibb magyar jellemmel és szívvél bíró férfi lépett a hazába.

Megsírattuk halottunkat, elpanaszoltuk fájdalomunkat, gyászoltunk, mint nép még ritkán gyászolta halottját: a hazatérő tetem útja az országon keresztül, a fogadás a fővárosban, a temetés mind példátlanul áll a történelemben. A fájdalom mérhetetlen nagy volt, mérhetetlen mély, mint minden igaz elementáris érzés, néha a kegyetlenségig kiméletlen. Jogosult volt e fájdalom, igaz volt és becsületére válik a nemzetnek, a magyar jellemnek. A magyar nép halás; a férfinak, ki neki a szabadságot és a szabad alkotmányt szerezte, a legnagyobb hódolattal, nevének a legnélyebb kegyelettel áldozik.

Immár sirjában pihen a pater patriae és a honi hant, melyet élteben oly soká, oly végtelen soká nélkülözött, fedi hamvait és örzi örökké újból viruló, soha el nem muló emléket.

Mintán a halottnak megadtuk a teljes, a legmagasabb tiszteletet, az a szent kötelesség báru ránk, hogy azt a halhatatlannak is, Kossuth tovább élő szellemének megadjuk.

Igazi és utolsó érzésének leghivatottabb tolmácsa, elsőszülött fia és nagy szívének örököse megmutatta nekünk az utat, a melyen ezt a kötelességet a leghivebben és legjobban teljesítjük: a szeretet által, a pártoskodás megszüntetése által.

A szabadság megdícsőült apostolának nem az az igazi tanítványa, a ki Kossuth nevét folyton az ajkán hordja, nem az, a ki visszavonásra és terméketlen viszályra ürügyül használja, viszály vele.

Valóban és becsületesen az tiszteli őt, a ki az ő szellemében, szabadelvűen, demokratikusan, magyar nemzetiesen és európai magyarsággal kiépíti.

Magyarországot egy korszerű jogállam színvonalára emeli, anyagi és kulturális tekintetben erősíti és fejleszti.

A forró, ékes szavak népe vagyunk mi; tökéletesen illett hozzánk, hogy a mély fájdalomnak hullámzó, megragadó, lángoló és megrendítő beszédekben adtuk kifejezést. Most azonban következék a tett: a törvényhozás lásson működéséhez, a társadalom munkájához. És törvényhozás és társadalom legyen szorgalmas, fáradhatlan; Kossuth szellemében szabadelvű, népszerű; előrehaladó!

* * *

* * *

Dr. Haviár Gyula beszéde a Kossuth zászló átadásánál!

Megjövünk budapesti zarándok utunkról, a hol a magyar nemzet temeté el legnagyobb fiát. Soha nemzet lélekemelőbb s hálataltebb szívvél — soha hon á nemzet nagyobb részvételével nem bucsuzott el hű fiától, mint a magyar nemzet a tegnapi napon Kossuth Lajostól.

A fanaticus mohamedánoknak egy Mohamed-jük, az összetartó, szorgalmas izraelitáknak egy Mózesük, a nagy keresztény anya szent egyháznak egy Jézus Krisztusa volt — a magyaroknak . . . egy Kossuth Lajos! Soha senki sem küzdött, munkálkodott hazájáért annyit, mint Ő soha senki sem szenvedett annyit érte! Ő volt a népszabadság legfelkentebb Apostola! Most már megnyugodott — a hontalan élő drága porhüvelyét az édes haza földé szeretettel ölelé át; tegnap kísértük őt utolsó útjára Budapesten a kerepesi temetőbe!

Hogy mink volt Ő, tudjuk; közös édes Atyánk, Megváltónk, Mindenünk! Ő monda látónoki jóslatával: „Ha eltemetnek, síromból feltámadok s a Kossuth név nagyobb hatalom lesz, mint volt valaha!” Ő feltámad s emléke örökké élni fog s neve nagyobb hatalom lesz, mint volt valaha!

Szarvas hazafias képviselése bennünket tisztelt meg azzal, hogy a város nevében temetésén részt vegyünk küldöttség képen . . . 150-en lehetünk lelkes polgárok és polgárnők, kik önként, áldozatkészséggel teljesítettük megbízatásunkat. Köszönet érte. — A küldöttség elkísérte Kossuth Lajost végső útjára e zászló alatt; e zászló volt, mely utolsó látta a koporsót, utolsó búcsúzott el a drága porhüvelytől. Szent ereklyénk nekünk e zászló, melyet kinsként őrizni kell. — A küldöttség nevében felkérem Szarvas város előjáróságát s annak képviselőiben a város főjegyzőjét, vegyék át e drága ereklyét s őrizzék azt meg örök időkre, hogy legyen a késő unokáknak is külső jel, minek láttán lelkesedjenek! Tűzzék ki a zászlót évenkénti nemzeti ünnepeken s a legnagyobb magyar halála forduló napján temetése napjáig; hadd lássuk, emlékezzünk s ünnepejünk!

És most Hozzád fohászok Istenem, Atyám! Add áldásod drága halottunk porhüvelyére! Add, hogy a föld, a melyben pihen, örökké Magyarország legyen! Áld meg elárvult

hazánkat, segíts bennünket elárvult magyarokat. Hallgasd meg imánk végső szavát: „Isten áld meg a magyart.”

Ezek után Danes Béla a város hazafias jegyzője átvevé a gyászzászlót s biztosítá a küldöttséget, hogy ereklyeként lesz az megőrizve s megköszönte a küldöttség tagjainak áldozatkészségét.

Kossuth Lajos temetése.

A művelt világ nem látott még ilyen temetést. Gyászpompájában is fényes volt az a kegyelet, amely egy ország hatalmas népének, a magyarnak szívében nyilatkozott meg.

A gyászpompa ilyen határtalan gazdagságát, a kegyelet, a fájdalom, a részvét ilyen fenséges mélységét még nem fejezte ki nép az ő nagyja iránt.

A Kossuth Lajos ravatalát egy egész ország s a közel országokból összesereglettek állották körül. Akik nem ismerték a magyart, a kik nem tudták, hogy az életben milyen lelkesedés, ragaszkodást, a halálban milyen kegyeletteljes, impozáns részvétet érez nagyjai iránt: azok most megbámulják s rajongó rokonszenvvel dicsőítik a magyart.

Az a temetés, a mely a főváros gyászbaborított palota sorai között tegnap elvonult, felejthetetlen emléke lesz mindazoknak, kik szívük szent vonzalmát követve, az ország fővárosába sereglettek, hogy bucsút mondjanak a magyar nemzet nagy halottjának.

Mint mikor halála híret vettük, megújult most bennünk tiszteres erővel a mélységes, a fulasztó s a mégis szent fájdalom, a mint leeresztették a sírgödörbe a nemzet szeméfényt, nagyságának és szabadságának megalkotóját.

Báddig arra a kínos, nyomasztó és tépő fájdalomra, amely a magyar szívet összeszorította, enyhítőleg hatott az a tudat, hogy a Kossuth Lajos koporsóját láttuk; itt a haza szívében tudtuk; most már ezt a koporsót is eltakarja előlünk egy frissen hantolt sír. Ott van az ő pihenő helye, hát pihenj meg ott drága halott.

Lefutott egy csillag az égről; a legszebb, a legfényesebb, a legragyogóbb. Vakító volt a pályája s most, hogy nem látjuk többé, a fény után annál nagyobb a sötétség körülöttünk.

Egy ország kegyelene áldólag örködik sírod felett. Nyugodjál békeben drága halott.

Hajnalban.

Hajnali három óra van; s az utcákon oly nagy az élénkség, mint máskor délben fényes nappal. A frissen felöntözött utcákon kocsi robognak fel s alá; a járdákon szoros sorokban mennek az emberek, ur, paraszt vegyesen, Mindnyájan csak egy cél felé haladnak. Mindnyájokat csak egy vágy ösztökéli. Hátba most meg lehetne látni? Hacsak egy szempillantásnyira is! Egy levelet a koszorukból!

De hát hiába. A muzeumkert vasrácszata elé érve szétoszlik a remény, hogy az ember könnyű szerrel a nagy halott ravatala elé kerülhessen. A lépcsőkön tolong a sokaság fel s alá; sűrű gombolyagba összeverődve halálos csendben.

Egész Budapest ébren van s még sem hallatszik egy hang sem, mely a hajnal sejtelmes csendjét megzavarja. Mint a fájdalom mindnyájunknak torkát összeszorította volna, oly halálos csend uralkodik a gyászvárosban.

A körutak hosszában az egyes fatörzsek aljában egész családok telepedtek le. Apjuk, anyjuk s a fiatalok összebujva várták, míg megvirrad, hogy a menet sorjában felállhassanak.

Reggel.

És alighogy az első napsugár véres bibor színnel felhasította a szürke felhőlepet, megindult a vándorlás

a tribünök, az utcák felé, merre a gyászmenet elhalad. Hosszu sorokban, eleséggel megrakva indultak meg az emberek, kiket nem a látványosság vonzott ide, hanem az a mélyen érző kegyelet, mely szívüket eltöltötte.

És rövid idő múlva a tribünök megteltek, az utcák során óriási embertömeg állott, a házak ablakai tömve voltak nézőkkel.

Soha ilyen mozgalmat, pazar és megragadó képet emberfia még nem látott!

A tolongás természetesen a legnagyobb a muzeum-köruton volt. Ide vonultak fel a küldöttségek, úgy hogy nemsokára a Kossuth-utcától kezdve egész a vámház-körutig feketelett a tér a sok embertől.

A muzeum előtt.

Beláthatatlan tömege állott fel az embereknek a muzeum előtt. A díszbe öltözött tüzoltóság, rendőrség és polgárőrség gyorsan kordont vont, úgy hogy jobbról-balról az utcák járójára szorult a nagy tömeg s középtűt gyors egymásutánban állottak fel a küldöttségek.

Reggel hét órákor már száz és száz csoportja jött a küldöttségeknek gyász, vagy gyászba borított lobogó alatt s míg a küldöttségek mind felállottak és sorba Károly-körut felé vonultak, délelőtt tizenegy óra lett.

A muzeum kert rácsaitól elzárták, oda még igazán csak a szűk utcán a hosszas küzdelem után becsúszhattak be a szűk lékek. Ekkor pedig bejutottak, csak a muzeum lépcsőjénél aljánál volt kordon mögött állhattak fel.

Délelőtt fél tíz órákor nyitották meg a muzeum nagy ajtóit, amelyek előtt végig le a lépcsőzett aljaig két sorfalat képezett a diszmagyarba öltözött ifjuság. Csak a sorfal között s csak kiváltságosak juthattak a gyászbaborított terembe, ahol magas, virágba és gertyafény özönbe borított ravatalon állott nagyháznőfiának sarga, díofa koporsóba zárt drága teteme.

Szembe a muzeummal a gyászpompába öltözött házak ablakait, erkélyeit, sőt a házak fedelét is zsufolásig elárasztotta a nép. Amennyire a szem ellátott csak összezsufozott tömeget s zászlók ezreit látta az ember.

Hajdumegye küldöttsége Rásó Gyula alispán vezérése alatt fehér kék lobogó alatt, a muzeum előtt állott fel.

A gyászszerartás előtt.

A ravatal körül és a lépcsőcsarnokban gyülekeztek a notabilitások, közéletünk kitünőségei, a kik közül igen sokan diszmagyarban jelentek meg. A miniszterek közül senki nem jelent meg, annál többen voltak a képviselők, a kik kilencz órákor testületileg jöttek át a képviselőházból.

Ezeken kívül képviselve volt ott a társadalom minden rétege s urak és hölgyek mind mély gyászban jelentek meg. A gyászoló család kevéssel tíz óra előtt jelent meg. Ruttkánné Kossuth Lajza tegnap óta gyö. géleked. — c. osi tezeés a-ti áll, — ezért nem jelenhetett meg a temetésén.

A család tagok közül ott voltak Kossuth Ferencz, Kossuth Lajos Tivadar, Ambrozovics Béla mint tanácsos és neje Meszlényi Ilona, Ambrozovics Dezső és Lajos, Meszlényi Lajos orsz. képviselő és neje, továbbá dr. Basso Arnold orvos, De Gerardo Attila és Antonia, commendatore Liczian és Giorgio, Kossuth hú apóljaja.

A család közvetlenül a koporsó lábánál foglalt állást s körülötte sorakoztak a főrendek, képviselők és a főváros képviselői.

A gyászszerartás.

A mint a gyászoló család az előcsarnokba bevonult, megkezdődött a gyászszerartás. A budai dalárda mely a lépcsőházban foglalt helyet. Kölcsey himnuszát énekelte Selley Gynia karnagy vezérése alatt.

Ezután következett az egyházi szerartás, melyet Sárkány Sámuel ev. püspök végzett, a kinek oldalán mint segédkező papok megjelentek: Bachát Dániel budapesti főesperes, Török József pestmegyei főesperes, Horváth Sándor, Schranz János és Scholcz Gusztáv budapesti lelkészek, — Laukó Károly, dr. Melzer alesperes, Jezsovits Pál, Moravcsik, Raffai, Babovszky Nándor, Sánta Károly, Szilárd János és Dobronyovszky Gyula pestmegyei ev. lelkészek.

Sárkány püspök egyházi díszöltönyében közvetlenül a család előtt állva, előbb imát, majd beszédet mondott és végre beszentelte a koporsót. — Sárkány püspök imája a következő:

Sárkány Sámuel püspök beszéde.

Sárkány Sámuel ág. ev. püspök beszéde egész terjedelmében így hangzik:

Leborulva imádkunk téged hatalmas Isten, vigasztald meg szívünket mély bánatában, midőn itt állunk a ravatal előtt, a mely a nemzet nagy fiának drága hamvait takarja, ébressz bennünk hitet, hogy azok, a kik nemzetüket megdicsőítették a földön, nem halnak meg soha; Krisztus urunk mondotta: Én vagyok a feltámadás és az élet, a ki én bennem hisz, ha meghal is, élni fog.

Ime tisztelt gyászoló közönség, az egész magyar haza mély fájdalommal virraszt nagy fiának, Kossuth Lajosnak ravatala mellett, a kit haza hozott a fellegtelen, szép olaszhon vendégszerető városából, hogy itt

az ország szívében, — Budapest fővárosában tegye le hamvait.

Csak azt hozta haza, ami Kossuthban halandó volt; a mi hallhatatlan volt benne ez itt lakott már ötven év óta, itt volt lelke és szelleme, beleoltva milliók lelkébe. Fájdalommal jöttünk össze, hazánk nagy fiát temetni.

Az ő ravatala köré leborul az egész nemzet: nem csak az ő felekezete és hitsorsosai vannak itt, itt van az egész nemzet. Nekem jutott az a szomorú kötelesség, hogy én, a ki tanuja voltam az ő elragadó szónoklatainak, én áldjam meg ezeket a drága hamvakat.

Meghajtom fejemet az ő nagy szelleme előtt és elszorul a szívem, ha az ő nagy munkájának csak eredményeit tekintem. A jelenkori Magyarország alkotmányos életének kezdeményezője és alapítója; a mit e honnak leglelkesebb fiai elmertek kezdeni, azt ő végrehajtotta: a kiváltság eltörlését, az erberiség megszüntését, a szabad sajtó létrejöttét Magasztos eszme, magasztos cél lebegett az ő szemei előtt: Magyarországot nagy, erősnek és hatalmasnak látni. Besorozta Magyarországot Európa első államai közé. Ezen eszme megváltására tört és talán ezzel az eszmével szaka el az utolsó sóhaj kebléből. Mily nagy alkotások, a melyekben neki volt a legnagyobb része. Ime most meghajolunk az ő holtteste előtt.

De egy kötelezettségünk megmarad: éljen az ő szelleme! Lőzöttünk, tanuljuk meg tőle a hazát önzetlenül szeretni, magunkat érette feláldozni. Ő megtagadta önmagát, saját érdekeit mellőzte, csak a haza érdekeit tekintette.

Tartozom azonban kifejezést adni e ravatalnál annak, hogy Ő, a kit országosan gyászolunk, Magyarország újjászületésének, jelenkori alkotmányos életének ébresztő lelke s alapítója volt.

A mit korának összes jelesei bármennyire óhajtottak volna is, nem mertek kezdeményezni, azt az ő bátor, rettenhetetlen lelke végrehajtotta.

Egy magasztos cél lebegett lelki szemei előtt. Magyarországot önálló és szabad, művelt és erős alkotmányos országgá fejleszteni, mely büszkén foglaljon helyet a polgárosult nemzetek sorában.

Erre irányultak titáni vállalkozásai, ennek az eszményi Magyarországnak képe lebegett ébren és álmában az ő lelki szeme előtt s ezzel az eszménnyel zártuk le szeméi örök álmára.

Erős jogéretének, elragadó szónoki erejének, melylyel bámulatos hatást gyakorolt a hallgatókra, páratlan munkaképességének, — hajthatlan, tiszta jellemének hatásáról örök bizonyágot tesznek az 1848 évi törvények, a népképviselői alapján megalakult parlament, a kiváltságok eltörlése, az urbériség megszüntetése, a sajtószabadság mind megannyi fényes emlékei az ő nagy szellemeinek.

Bizony, nehéz nekünk a válás, a bucsuzás attól, kinek a haza annyit köszönhet, ki annyi dicsőséget árasztott a magyar nemzetre.

Áldás és könyhullatás kíséri őt nyugvó helyére, de nagy alkotásainak emléke kell, hogy maradandó és élvülhetetlen erővel hasson a magyar nemzet fiaira, ivadékról ivadékra.

Tőle kell megtanulni a jelen és utókor hoapolgárainak, miként kelljen szeretni a hazát önzetlenül a bölcsőtől a sirig s munkálni annak üdvét és boldogságát önfeláldozó hűséggel és szeretettel.

Mondjukuk dicsőretet a nagy férfiaknak, kik által nagy dicsőség származott az ő korukra, kik vezérei voltak a népnek a tanácsban és bölcs intézkedésben. A kik nagy nevet hagytak maguk után, hogy hirdessék az ő dicsőretük, és a kiknek dicsősége soha nem hanyatlik el. Az ő testeik eltakarítottak bekességgel, de az ő nevük nemzedékről nemzedékre fenmarad.

Tanuljuk meg tőle, hogy mivel tartozunk a haza szent földjének, a nemzet üdvé és dicsőségének. Tanuljuk meg tőle, hogy miként kell szeretnünk a hazát a bölcsőtől a sirig önzetlenül, önmegtágadással, haláláig tartó hűséggel, ha kell, vagyont és életet feláldozni kész szeretettel.

Csak az a nemzet lehet dicső, szabad és hatalmas, melynek fiai — a nagyok, jelesek példáját szem előtt tartva, utánuk indulnak s hozzájuk méltókká lenni törekednek.

Kossuth Lajos élete a hazaszeretetének ragyogó példája.

Hazáinak áldozta fel magas szellemi tehetségét, — idejét, — bámulatos munka erejét, személyes érdekeit, szabadságát, egész életét.

Megtagadta önmagát, szenvedett a sors súlyos csapásaival, ette a hontalan bujdosó keserű kenyerét feláldozta mindenét a haza boldogságáért.

Igen, Kossuth Lajos megtagadta önmagát s felvette a szenvedések nehéz keresztjét azért a nemzetért, melyet utolsó lehelletig oly forrón szeretett.

Elveinek, eszményének zászlaját fentartotta magasan végörájáig s úgy érezte, úgy gondolkodott, mint egykor a nagy apostol Pál, a ki az evangélium zászlaja alá esküdt és érette kész volt minden perczen a halálba menni s ki midőn hívei s tisztelői s irgákérték, hogy ne menne föl Jeruzsálembe, hol életét veszély fenyegeti, ekként nyilatkozott:

„Mit miveltek sirván és az enszívemet kesergetvén? Mert én nem csak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálemben a kis Jézusnak nevéért is.“

Kossuth Lajos is úgy érezett, kész volt életét

adni a haza szabadságáért s, mint a szabadság martirja fejezte be drága életét.

Meghalt! A zászló, melyet fenn hordozott, kihullott elhidegült kezéből, — mint ember alá volt vetve Ő is a halandóság törvényeinek.

Te pedig megdicsőült lélek, menj fel az örökkévalóság fényes hajlékaiba s onnan a magasból tekints le áldó szeretettel gyászbaborult nemzetedre, bánatba merült fiad és véreidre s ott a kegyelem istenének trónja előtt könyörögve kérd a népek és nemzetek sorsát intéző hatalmas Istent, hogy árássa reánk a béke és egyetértés áldásait s a miért milliók szíve feldobog, — tegye a magy. k hazáját nagygyá, szilárdá és boldoggá! — Amen!

A püspök ezután égre emelt kézzel megáldotta és beszentelte a koporsót. A Kossuth testvérek melgen ke. er. lo. t. a. püspökkel.

Erre Jókai Mór, a ki fekete diszmagyarban jelent meg mondotta el beszédét.

Gyász isteni tisztelet.

Az izrael. hitközség gyászba vont és teljesen kivilágított templomában a „Kossuth“ gyászünnepély 11 órákor vette kezdetét. Az ünnepély fénypontja Reichard Márk rabbi beszéde volt, mely a felekezeti külfömbönségre való tekintet nélkül jelenvolt hallgatóság szemében könnyeket fakasztott.

A megható előlma után a szónok a s. entirásból idézett, hogy midőn a szent patriarcha és apánk Jákob közlő halálát erré, elhívá fiát s megkérte őt: „Tégy velem hűséges kegyeletet s ne tenness idegen földön.“ Így József is meghagyá testvéreinek: „Ha Isten megemlékezik rólatok, vigyétek el tetemeimet innen.“ Mert az ősek meg hal lukban is haza kívánczoltak az ígért földjének szentelt talajába, s midőn Jákobot eltete ték és elvittek idegen földről apai nyugvó helyére akkor az más szavai szerint föötte nagy gyásszal gyászolták ottan gyermekei, a környező népek, törzsök egyaránt.

Ugyan ez ismétlődik a magyar nemzet szent tarriarchája, a magyar nemzet apja Kossuth Lajos temetésén. „Testvéreim“ voltak Kossuth szavai is, az első nehéz lépés életében az volt, mely hazától, a második meg az lesz, mely toleték választ el, hogy élő halott legyek, oly helyen, hol öröm nem, csak a sir várhat ream.

Am legyen meg, a mit sors akar tennessen el a végzet a száműzetésben, csak egyre kérlek testvéreim, arra hogy felszabadítván rabláncából a hazát, gondolatok kiinn portó hamvainra, és szerezzetek meg nekik a hazai föld, a hazai sir édes nyugalmát.“

És midőn most a nemzeti kegyelet ezen óhaját teljesíti és haza szállítja drága hamvait, hogy imádott szülőföldjének anyai keblében pihenjenek, föötte nagy gyásszal gyászolják gyermekei, gyászolja az egész nemzet, melyre soha el nem enye-zo lényt arasztott. „Mind den téren gyász és minden után siralom jajszava és elhívják a gyászhoz a szántóvetőt, mind azokat, kik b siralom szavához é tenek, a szántóvetőt, kit jobbágyból szabad polgárrá tett a földnek nép, és magason álló, a kunyhók és paloták lakói, mindnyájan zengik az ő gyászálát, mindnyájan gyászolják benne megsabadítottjukat, megváltójukat. Gyászolják a környező művelt s szabadságszerető repek, mint az emberi jogok titáni harcását és vértanuját, gyászolja az egész polgáriusult világ, mert nem egy ember, egy világ volt benne, mely összeomlott.

A szónok ezután ecseteli a magyar Izrael gyászát, és Kossuthot Mózeszel hasonlítja, ki legelőször követelte „hirdessetek ki szabadságot az ország minden lakója számára, faj, nyelv és valláskülömbőség nélkül. Az ő hervadhatlan érdeme, hogy az embert nem hitvallása, hanem tehetsége és a haza körül kivívott érdeme szerint kezdtek megtecsülni Magyarországon. Felemliti, hogy midőn immár egy évtizede a felekezeti túrelmetlenség hullámai átcsaptak Magyarországra is és becsületünkben megtámadtattunk, rágalmozattattunk, bátran és nyíltan haza üzenté: „Én ember és ember között soha nem tettem és nem is fogok tenni külfömbönséget. Az antiszemitizmust, mint a XIX. század embere szégyellem, mint magyar restellem, mint hazafi karhoztatom.

A szónok beszédének második részében kifejti, hogy az izraelitának a korona iránti hűség vallási törvény és nem osztja Kossuth politikai elveit illusiót és más tévedéseit. Kossuthban csak az önfeláldozó hoaszereget eszményképet dicsőíti, a ki a hazának szentelte drága életét, a hazának szentelte az ifjuság eszményi lelkesedését, a férfi kor teremtő bámulatos tetterjét, az agkor tapasztalásait, kora hajnalát és a késő alkonyt, és mindenütt fénynyomok jelölik az ösvényt, a melyen haladott. Megható szavakban ecseteli a nagy hazafi küzdelmeit és szenvedéseit a hazáért, miképen áterezte a hontalanság minden keserűt. Mely hatást gyakorolt, midőn végül a nagy szenvedő dicső szellemhez intézi megnyugtató szavait, hogy küzdelme a „szóért nem hiába való volt, egy tabudbeli legendá: elbeszélvén Mózesről, ki a N. b. b. hogy or magasztaláról látta az ígért földjét de ő maga nem mehetett be és Isten előtt panaszkodott, hogy egész élet története nem volt egyebb, mint viadalok szakadatlan láncolata szabadság szellemének és most meg kell hallnia a nélkül hogy élte feladatát teljesítette, ideálját megvalósította

és még utódja nincs, ki művét folytassa. De az Isten megnyugtatta, hogy a népek minden egyesé az a gyermek, s hogy őt nem fogják temetni, mint egy embert hanem mint hallhatatlant, kinek sírhelyét nem ismeri senki, mert élni fog az atók örök emlékezetében.

Mindezeket találóan Kossuth Lajos életére és működésére alkalmazván, a híveket a nagy hazafi nemes példájának követésére buzdította el nem mulasztván hazánkhoz való hű ragaszkodásra és önzetlen hazaszeretetre a jelenlétüket erkenteni.

A valóban remek szonoklet után az elhunyt felkiüdvéért szíves szölv imát mondott, mely alatt mindenki zokogott.

Az isteni tiszteltet után a szoborra gyűjtést rendeztek, mely szép eredménnyel járt. A gyűjtést folytatják

Előfizetési felhívás.

A „Szarvas és Vidéke“ legközelebb az I. évfolyam. II. negyedébe lép.

Midőn tehát előfizetési felhívásunkat közre-adjuk legyen szabad remélnünk hogy a város és vidék közönsége feladatunk teljesítésében önálló és független lapunk szerkesztőségét a jóróben is támogatni kész leend.

Ezzel lapunkra új előfizetést nyitunk s felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e negyedben lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fenntaradás ne történjék.

KIADÓHIVATALA.

A „SZARVAS és VIDÉKE“ előfizetési ára:

Egész évre 4 frt.

Fél évre 2 frt.

Negyed évre 1 frt.

A kiadóhivatal.

Azon t. előfizetőinket pedig, kik előfizetési pénzele hátralékban vannak, hátralékaik behűldésére s előfizetéseik szives megújítására kérjük.

Tisztelettel:

A „SZARVAS és VIDÉKE“

Mi újság?

— **A Kossuth Lajos sirja.** Nehéz gránitlapba hatalmas betűkkel bevésve ez a név. Kossuth hat égbenyuló árcoczon fenn megannyi óriási fekete, lobogó, keresztbe szegezett rudakon leve eiktől, virágaiktól megfosztott koszoru vázak, a sir végénél földbevert alacsony fejfa, — im ilyen Kossuth Lajos utolsó nyugvó helye. És ez az egyszerű, disztelen sir benépesíti most az egész temetőt. A aagy halotthoz bucsut járnak az élők. A mi a mekkai koporsó az igazhívó mozlímek, az lón ime a magyarnak Kossuth Lajos sirja. Kora hajnaltól késő estig szakadatlanul proceszliókban öznlik eléje a tömeg, hogy lássa a drága hantokat, hogy imát mondjon a szent sir előtt, a legutolsót, a nagy halottért. Van ebben a tömegben mindenféle ember. A legnagyobb részük vidéki küldöttségek tagjai, a kik eljöttek, hogy Isten hozzádot mondjanak a magyar nemzet nagy halottjának, — gyászba öltözött nők, uri halgyek, parasztasszonyok veyest, kezét fogva egymással a gyász e napjaiban. Térdelő csapatok lépik el a sir környékét, összekulcsolt kezekkel imálkozva, fejüket a márványlap hideg kövére hajtva, kérve, esongva a nagy halottnak örök üdvösséget, emlékének áldást, porainak nyugalmat, honfira örök boldogságot és örökös virulást. Egy emléket akar magának mindenki, egy levelet a koszoruk lombjaiból, egy fűszalat a hant pázsitjából, a mely alatt Kossuth tetemi nyugosznak. És nem csöndesül el az ima, a zokogás egy pillanatra sem a temető platánjai között, a sirüreg rengeteg márványlapja alatt ott fekszik Kossuth Lajos örök álomban, végtelen nyugalomban, a mit meg nem zavar sem az ima szolozsmája, sem a fájdalom kiterő zokogása. Nyugodják békében, zavartalanul.

— **A főgymnasium köréből.** „Beneficium, quidat, taceat; narret qui acceperit.“ Ezen igazság arra

kötelez, hogy az országos gyász hatása alatt is fölemeljen azon nemes áldozatot, mely által a helybeli főgymnasiumba bejáró tanítóképzősök sorsán és szorgalmán emelni óhajtott T. Mikolay Mihály kir. közjegyző úr, midőn a Kossuth gyásznap napján Nt. Achim Esperes úr kezeibe egyezer forintot tett le oly kikötéssel, hogy ez összeg évi kamata hazafias jó szellemű legkiválóbb, legszorgalmasabb szegénysorsu képzőbeli tanuló jutalmazására és segélyezésére fordítandók. Hiszen, hogy e nemes áldozat — legalább e lapok t. olvasói előtt — nem szorúl dícséretre. Bence rejlik a nemes tényben a jótékonyág gyakorlatának ingere azokra vezve, kik a mulandó ág gondolata által érintve arra vannak figyelmeztetve, hogy anyagi helyzetükhöz mérten maradandó emlékek örökítsék nevüket. Ezek mellett is kedves kételességem azonban ezen iskolánkat megörvendeztető tény alkalmából a nemes jötevővel szemben — a köznevelés ügyének minden igaz barátjával egyet értve — halás köszönetemet ez uton is kifejezni. Benka Gyula.

— **Tűzoltó gyakerlatot** tart ma délután 4 óraker a helybeli önk. tűzoltóegylet, a városházán, hová a tagok összes szerelvényökkel gyülekezzenek.

— **Nyilvános köszönet.** Méltóságos Gróf Bolza Antal úr, aki csak nem régiben 100 frtot adományozott a helybeli nőegylet részére, folyó hó április 4-én, boldogult neje, az egylet egykori elnöke halálának évfordulóján a koporsójára szánt koszoru helyett ismét harminc forint kegyes adományt küldött az egylet humanus céljaira alólírottához, a melyért a „szarvasi nőegylet“ nevében a nyilvánosság előtt is őszinte köszönetet mondok. Fokomándy R. Mari a „szarvasi nőegylet“ pénztárnoka.

— **Elhalasztott közgyűlés.** Az országos gyász miatt elhalasztott ártézi fürdői értekezlet f. hó 9-én azaz holnap délután 3. óraker tartatik meg.

— **Kossuth Ferenc Szarvason.** Miután Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as pártkörben Budapesten egy nyilatkozott, hogy egyes városokat, a hozzá érkezendő meghívásra meglátogatni kész, mint értesültünk városunkban is mozgalom készül aziránt, hogy Kossuth Ferenc Szarvasra meghivatassék.

— **Csöd.** A gyulai törvényszék 3186/94 számú végzése alapján Silberstein Fülöp helybeli kereskedő ellen a csödöt elrendelte.

— **Nyilvános számadás.** A szarvasi nők körében Kossuth Lajos elhunytá alkalmából az országos gyászban való részvét kötségeinek fedezésére, mint a helyi lapok is közölték 104 frt. 40 kr. gyűlt be. Ezen összegről a következő számadást teszem. Kossuth fiainak küldött részvétláviratért 3 f. 4 kr. Koszorút rendelő láviratért 33 kr. Pálma és baberkoszorúért 25 frt. — kr. 4.55 méter nemzeti szalag 45 frt. 50 kr. A szalag arannyal himeztetése 30 frt. — kr. összesen 103 frt. 87 kr.

a fennmaradó 53 krt a szarvasi nőegylet pénztárába juttatam A koszorú elkészíttetésére a város képviselőjét kerestem meg, ki nőismerőse révén intézkedett volt. A koszorút a szarvasi nők nevében az innen Budapesten volt nők személyesen helyezték el a ravatalra. A koszorú s különösen a domborhímzésű arany feliratos szalag. „A szarvasi nők — Kossuth Lajosnak“ — méltán feltűnést keltett úgy az illető kirakathban mint a ravatalon A nyugtázott számlákat adakozó társnóm nálam bármikor megtekinthetik. Szarvas 1894 ápril hó 3-kán. Haviár Daniné.

— **A szarvasi nők küldöttsége** f. hó 2-án tisztelgett Kossuth fia előtt. A küldöttséget Ns. Haviár Daniné urhölgy vezette. Mint értesültünk a nőküldöttség egy koszorút kapott és hozott haza emlékül Kossuth ravataláról.

— **Iskolaszéki gyűlés.** A községi iskolaszék ápr. 6 án pénteken délután gyűlést tartott, melynek főtárgyát az ismétlőiskolák vizsga idejének megállapítása képezte. A gyűlés megkezdésekor az elnök meleg hangon emlékezett meg az ismétlőiskolák egyik tanítójáról, kit maga a vallás és közokt. minister is elismeréssel jutalmazott, mely elismerés a tanfelügyelőség útján az iskolaszék elnöke által lett tudomására hozva az iskolaszéknek. A leiratból közöljük a következőket: „A nagy mélt. vallás és közokt. m. kir. minister ur f. é. márt. 9-én 7134. sz. a. kelt leirattal 40 frtot utalványozott f. Molnár János szarvasi ág. ev és községi iskolai tanító úrnak a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztéss körül tanúsított kitünő buzgalma elismerésül. Elnélfogva tisztelettel felhívom a tekintetes Elnök urat sziveskedjék az ide csatolt 40 o. é. forintot az egybehívandó községi iskolaszék jelenlétében, a minister ur elismerésének kifejezést adva ünnepélyesen átszolgáltatni a nevezett tanító urnak.“ A gyűlésen jelen volt tanítónak az iskolaszéki tagok is jó kívánataikat és elismerésüket nyilvánították. Az ismétlő iskolák megtartását illetőleg az iskolaszéknek határozata az, hogy az összes iskolákban máj. 6-án délután fognak megtartatni s annak idején közölni fogjuk a sorrendet és a megbízottak neveit.

— **Szarvas város** dorék iparosait valóban dícséret illeti meg, hogy a Kossuthért tartott gyászisteni tiszteletlen oly szép számban és példás rendben jelentek meg. A menet elvonulása idejére mindennemű üzletet bezárták csupán a „Kossuth“-hoz címzett kávéház maradt nyitva.

— **Az izraelita ifjúság** elhalasztott bálját tegnap tartatta meg. A zenét Purcsi János b.-csabai johirú zenekara szolgálta.

A hétről.

— Fővárosi levél. —

Egy hét kellett ahhoz, míg Budapest külseje egészen gyászba borult, kereskedők, munkások nem győztek eleget tenni a megrendeléseknek, de vasárnap reggelén nem is volt ház, Budapestben, a melyen legalább egy fekete zászlócskát ne lengetett volna a szél. Minden ház gyászolt a külvárosi zöld-zsalus házikótól a körüti palotáig, kivéve természetesen (?) a szoros értelemben vett állami épületeket. (Mert kitűnt, hogy vannak szoros és tág értelemben vett állami épületek.)

A magyar nemzet soha sem volt oly nagy és hatalmas, mint vasárnap, Kossuth temetésének a napján. Félmillió ember kísérté utolsó útján Kossuthot s ez nem gyászmenet, ez valószínű diadalut volt, a melyhez hasonlót még alig látott a világ s mely előtt még az agyarkodó bécsi lapok is kénytelenek kalapot emelni.

A kaszárnyákban készenlétben állottak a mi „fiaink“, hogyha szükség, puskát és ágyut szegezzenek testvéreiknek, de keserűen kellett tapasztalniok azoknak, a kik az ellenkezőjét szeretnék volna, hogy a nemzet gyásza igazi gyász és semmi egyebet nem akart a temetés napján, mint szabad folyást engedni könnyeink.

Baleset történt, fájdalom, de rendtelenség nem. Csak a mentőkre volt szükség, de katonákra nem. Nem ütött ki a forradalom, hiába spekuláltak erre ellenségeink. Milliók szive forrongott, de valami csodálatos hatalom elfojtotta a szivek forrongását s kitörni nem engedé.

Az egész művelt világ bámulattal tekint Magyarországra felé. S csak egy lehet a vélemény hogy azt a nemzetet, mely így tudja gyászolni nagy fiát, elpusztítani nem lehet.

Megírni e hét történetét s az elmúltét: ki volna képes ma? A historikus dolga lészen ez, a jövő század historikusainak marad ez a feladat. Mi, kik szemtanúi voltunk a nemzeti gyász megnyilatkozásának, még mindig ennek a szédítő hatása alatt állunk. Egy zavaros képpé keveredik össze agyunkban a látottak rengeteg tömege, mely csak lassanként tisztulhat, képződhetik világos képekké. S ha szavakba akarnók foglalni a nemzeti gyász hatását, nem mondhatnánk egyebet, mint a mit Kossuth mondott egykoron: „Leborulok a nemzet nagysága előtt.“

Moat a temetés után, természetesen, két dolog érdekli különösen a nemzetet: itthon maradtak-e a Kossuth-fiúk és Kossuth halálának minő hatása lesz a politikai helyzetre.

Fejedelmi személyek elé még nem járult a küldöttségek oly nagy sokasága, mint a Kossuth-fiúk elé. S minden küldöttségnek egy volt az utolsó szava: maradjatok itthon. Ez a nemzet óhajtása. De a Kossuth-fiúk még tartozkodtak a határozott nyilatkozástól. Azt nem titkolták, hogy apjuk elveit örökölték, de az itthon maradást a körülményektől tettek függővé. Am a beavatottak tudni vélik, hogy mindakét Kossuth fia hazajön, amint ügyeiket rendezték Olaszországban. És akik olvasták (s kik ne olvasták volna?) a különböző beszédekre adott válaszokat, abban mind megegyeznek, hogy a Kossuth-fiúk nemcsak nagy műveltségű emberek, de nagy talentumok is, a kikre az országban dícsőséges szerep varakozik, s ami különösen jól esett minden magyar ak, nyelvükben és szívtükben igazi magyarok maradtak az idegenben is s válaszaikból kitetszett, hogy alaposan ismerik nemcsak Magyarország történetét, de az ország mai helyzetét is, az egyes városok viszonyait, jelentőségét. Mintha csak itt éltek volna gyermekkoruk óta!

A kormány helyzetét rendkívül súlyossá tette Kossuth halála. Maga sem tagadja, hogy

belement a Kossuth-kultuszba a polgári házasság alkalmából s éppen ezért annál visszatetszőbb volt a nemzet szemében, hogy a kormánynak vissza kellett huzódnia, mikor az egész nemzet gyászolt.

A képviselőház ülésait el is kellett erről a hétről halasztani, hogy időt nyerjen a kabinet. Ezt a hetet arra használta fel, hogy lehetőleg elcsendesítse a kitörni készülő vihart. Az már azonban most is bizonyosnak látszik, hogy áldozatul kell adni Bánffy Dezsőt, a ház elnökét, ki Kolozsvárra szaladt a temetés elől. És valóban, ha semmi egyebet nem tudnánk, mint azt, hogy míg Bánffy Dezső elutazott a temetés elől, addig az olasz parlament elnöke, Biancheri, meghatározó szavakban emlékezik meg Kossuth haláláról — nem csoda, ha általános a szégyen és az elkeseredés. A Magyar Hirlap szembe is állítja a két elnököt. Azt írja: „Az egyik kipróbált garibaldista, forradalmár, a mikor arra volt szükség; királyának loyális alattvalójó, a mikor az lehet. A másik . . .”

Azt hisszük, fölöleges folytatni az idézetet. De egyebet is hiszünk, azt, hogy Bánffy elolvasta Biancheri kollegájának a beszédét és ebőt (ha egyébből nem) levonja a konzekvenciát.
Székely Huszár.

Vasuti menetrend:

Érvényes 1893. május 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr

7415. v. 7411. v. 7413. v

Szarvas indul: 3:45 éjjel 9:33 d. e. 1:55 d. u.

Mező-Túr érk: 4:35 " 10:19 " 2:41 "

Mezőtúr-Szarvas,

7416. v. 7412. v. 7414. v

Mező-Túr indul: 7:47 d. e. 12:35 d. u. 4:58 d. u.

Szarvas érk: 8:53 " 1:21 " 5:44 "

Arad-Budapest.

601. gy. 603. sz. 605. sz.

Arad ind: 8:20 d. e. 1:25 d. e. 9:45 est.

Csaba érk: 9:20 " 12:53 d. u. 11:30 "

" ind: 9:25 " 1:23 d. u. 11:45 e.jjel

Mező-Túr érk: 10:29 " 2:51 " 1:29 "

" ind: 10:30 " 2:59 " 1:33 "

Szolnok érk: 11:15 " 4:05 " 2:45 "

" ind: 11:22 " 4:20 " 3:00 "

Budapest érk: 1:20 d. u. 7:25 este 6:30 reggel

Budapest-Arad.

602. gy. 604. sz. 606. sz.

Budapest ind: 1:55 d. u. 10:00 este 1. e. 1:8

Szolnok érk: 3:53 " 11:04 " 1:07 éjjel

" ind: 4:02 " 11:14 " 1:37 "

Mező-Túr érk: 4:47 " 12:18 " 2:46 "

" ind: 4:48 " 12:25 " 2:49 "

Csaba érk: 5:52 " 1:53 " 4:17 "

" ind: 5:57 " 1:13 " 4:37 "

Arad érk: 6:57 este 3:50 " 6:60 regge

(Érvényes 1893. november 25-től.)

Szarvas-Mezőhegyes.

Szarvas ind. reggel 4:10 p. d. u. 1:43 p

Csabaesüd " " 4:34 p. — — —

Kis-Szénás " " 5:08 p. d. u. 2:45 p

N.-Szénás " " 5:44 p. d. u. 3:25 p

Orosháza " " 6:27 p. d. u. 4:13 p

Kardoskut " " 6:52 p. d. u. 4:38 p

Tót-Komlós " " 7:25 p. d. u. 5:11 p

Ambrózfalva " " 7:30 p. d. u. 5:25 p

Pitvaros " " 7:57 p. d. u. 5:54 p

Mezőhegyesre érk. " 8:11 p. d. u. 6:08 p

Mezőhegyes-Szarvas.

Mezőhegyes ind. délelőtt 9:34 p. este 7:05 p

Pitvaros " " 9:54 p. este 7:24 p

Ambrózfalva " " 10:07 p. este 7:37 p

Tót-Komlós " " 10:30 p. este 8:— p

Kardoskut " " 10:56 p. este 8:28 p

Orosháza " " 11:60 p. este 8:50 p

N.-Szénás " " 12:19 p. — — —

Kis-Szénás " " 12:28 p. — — —

Szarvasra érk. " 1:42 p. — — —

Orosháza-Szarvas.

Orosháza ind. reg. 6:25 p. N.-Szénás ind. reg. 7:25 p

Kis-Szénás " " 8:11 p. Szarvasra érk. " 8:59 p

Felelelős szerkesztő: DEUTSCH ARTHUR.

Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL A.

2619. tkv.

1893.

Árverési hirdelményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy az orosházi takarékpénztár végrehajtatónak Szilágyi Lidia ifj. Dezső Jánosné végre hajtást szenvedő elleni 250 ftt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, az öcsödi 1662 sz. tjkben A. f. rsz. a. foglalt s felerészben Szilágyi Lidia végrehajtást szenvedő, másik felerészben Kis Julianna és D. Kis Julianna nevében álló 843. hrsz. beltelkes házra 400 ftt kikiáltási árban az árverést azon feltétellel, hogy ezen ingatlan felére Szilágyi Lidia javára bekebelezett haszonélvezeti jog nem érintetik 400 fttban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi Május hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor az öcsödi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

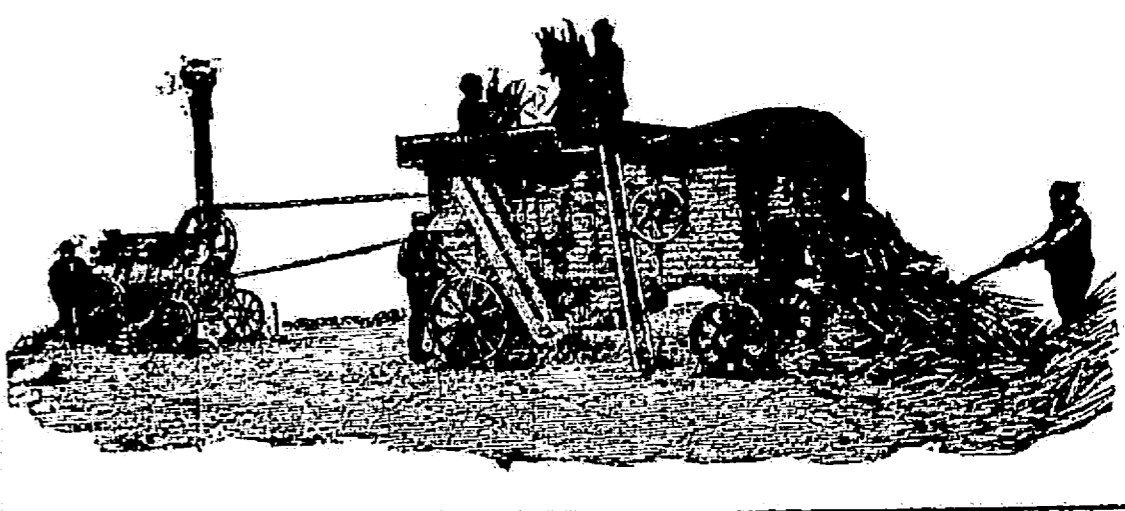
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 40 fttot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3334. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadéképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Szarvason, 1894. évi február hó 3. napján.

A szarvasi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Mészáros
kir. járásbíró.

Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben.

saját HAZAI gyártmány

Külvizsgáltaték.
Gőzseplőgépek
Legújításosabb árak.

Rövidített levelezim:
Gazdasági Gépgyár, Budapest

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági gépgyár részvény-társulat.
Gyártelep: KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7.

Intés Cognackereskedőknek.

Óva intünk

utánzott Tokaji Cognac vételére,
miután ezt

MINDEN EGYES ISMÉTELÁRUSITÓNÁL

elkoboztattandjuk.

UTÁNZOTT

mindazon Tokaji Cognac, mely nem az

egyedüli Tokajban létező

Első Tokaji Cognacgyárból.

származik, és mely az ezen Tokaj városa által

bejegyzett

védjegy

ELSŐ TOKAJI COGNAOGYÁR TOKAJBAN.